

Τρεις διακεκριμένοι Κυθρέωτες Επιστήμονες

Η υπουργοποίηση του κ. Ιάκωβου Αριστείδου τελευταίως, ο οποίος είναι Κυθρέωτης, έφευρεν στο προσκήνιον, εκτός από τον νέον υπουργόν και άλλους δυο λαμπρούς επιστήμονες οι οποίοι όλοι μαζί τιμούν εκτός από τον εαυτόν τους και τις οικογένειες των, τιμούν επίσης και την γενέτειραν των.

Οι τρεις επιστήμονες γόνοι της Κυθρέας και κυρίως των δύο πάνω ενοριών της Συρκανιάς και Χαρδακιώτισσας είναι κατά σειράν ηλικίας:

(α) Ο Γαβριήλ Μηνάς, είναι ο σημερινός Λυκείαρχης του Λυκείου Ακροπόλεως Λευκωσίας. Είναι γιός του Μηνά Χριστοδούλου, ο οποίος ήταν υποδηματοποιός εις την Συρκανιά, παντρεμένος με την Άννα, κόρην του Παπά Γαβριήλ που ήταν ο εφημέριος Συρκανιάς για πολλά χρόνια μετά τον Παπά Γιώρκην, στις πρώτες δεκαετίες του αιώνα μας.

Σπούδασε Ελληνικήν φιλολογίαν με υποτροφίαν εις το πανεπιστήμιον Αθηνών και μετεκπαιδεύθη εις πανεπιστήμια των Ηνωμένων Πολιτειών και της Βηρυτού εις την διοικητική εκπαίδευση πάλιν με υποτροφίες. Εδιορίστη εις τας σχολάς Μέσης Παιδείας της επαρχίας Λευκωσίας, διεκρίθη και είναι ο διακεκριμένος εκπαιδευτικός του οποίου εκτός των διδακτικών του ικανοτήτων και της ευρυμάθειας του, τα άρθρα του, πολιτικού και εκπαιδευτικού περιεχομένου, όταν δημοσιεύονται εις τον καθημερινόν τύπον εντυπωσιάζουν και διαβάζονται με απληστίαν από το γενικό κοινό.

(β) Ιάκωβος Αριστείδου. Ο σημερινός Υπουργός Εργασίας. Υπηρέτησεν ως κυβερνητικός υπάλληλος και οργάνωσε το γραφείον Προγραμματισμού, του Υπουργείου Οικονομικών, ως Γενικός Διευθυντής του για χρόνια, έτσι που με συνεχή μελέτην και αναπροσαρμογή κατήυθνε την οικονομική πολιτική της νέας Δημοκρατίας με πενταετή σχέδια ανάπτυ-

ξης τα οποία υποβοήθησαν την νέαν Δημοκρατίαν της Κύπρου να διαμορφώσει την οικονομίαν της επί σταθερής και προοδευτικής βάσεως.

Ο κ. Υπουργός είναι γιός του Αριστείδη (Αρεστή) Ιάκωβου Έλληνα από την Συρκανιάν και της Ελένης, κόρης του Γιαννάτζη Νηστικού, από την Χαρδακιώτισσαν. Ο πατέρας του ήταν αρχικά αγωγιάτης που εργαζόταν εις τα καμίνια του ασβέστη. Μεταγενέστερα έγινε ιδιοκτήτης και σιωφέρ αυτοκινήτου διά μεταφοράν επιβατών εις την γραμμήν Κυθρέας - Λευκωσίας. Το σπίτι της οικογένειας ήταν στον μικρόν συνοικισμόν της Χαρδακιώτισσας πούναι γνωστός σαν "Χατζηπερίδης" κτισμένο πάνω στην όχθην του δυτικού διακλαδώματος του ποταμού του Κεφαλόβρυσου.

Ο κ. Υπουργός σπούδασεν Ελληνικήν φιλολογίαν στο πανεπιστήμιον Αθηνών με υποτροφίαν και μεταγενέστερα πάλιν με υποτροφίαν είχαν μετεκπαίδευση εις την Αγγλίαν εις τις οικονομικές επιστήμες και κατέκτησε τον επίζηλον τίτλον του διδάκτορος των οικονομικών επιστημών.

Αι λεπτομέρειαι της οικογένειας του κ. Υπουργού είναι οι εξής: Ο πατέρας του Αριστείδη ήταν γιος του Γιακουμή του Έλληνα από την Συρκανιάν. Το επίθετο Έλληνας του τόδωσαν οι χωριανοί, γιατί εις τα τέλη του περασμένου αιώνα και προτού ακόμα οι Άγγλοι καταλάβουν την Κύπρο το 1878, πλέχτηκε σε καυγάν εις το χωριό Άσσια της Μεσαορίας και όταν ένας Τούρκος ο οποίος μπήκε στον καυγάν δοκίμασε να τον μαχαιρώσει, ο Γιακουμής πιο σβέλτος, όπως ήταν, τα κατάφερε και μαχαίρωσε ο ίδιος τον επιτιθέμενον Τούρκον ο οποίος και απέθανεν. Για να γλυτώσει από την αστυνομίαν και την καταδίωξη έφυγεν μυστικά από την Κύπρο, πήγε πρώτα στην Μικράν Ασίαν και από εκεί εις την Ελλάδα από όπου επέστρεψε μετά από χρόνια, όταν η

Κύπρος κατελήφθη από τους Άγγλους και ξεχάστηκε το επεισόδιο. Επειδή δε έζησε πολλά χρόνια στην Ελλάδα γι' αυτό και πήρε το επίθετον Έλληνας. Η οικογένεια του Γιακουμή Έλληνα κατοικούσε στην Συρκανιά και ήταν γνωστή σαν η οικογένεια των "Πάκκων". Είχε αδέρφια τον Λοίζον, τον Χατζηγιάννην (γνωστόν σαν Κουτσοχάτζην) και ένα τρίτον αδελφόν τον Κώσταν ο οποίος ήταν τυφλός. Είχε ακόμη δύο αδελφές την Ειρηνούν (γυναίκαν του Γιώργου Κόλοκου) και την Κα Ανδριανήν (γυναίκαν του Χαράλαμπου Χώπλου). Είναι γνωστό πως ο τυφλός αδελφός δεν παντρεύτηκε και πέθανε σχετικά νέος, εξούσε δε μέσα στα σπίτια των αδελφών του, που τους εξυπηρετούσε, περιποιούμενος τα ζώα των, κυρίως γαδούρια, γιατί όλοι ήσαν αγωγιάτες, είναι γνωστόν επίσης το εξής επεισόδιο για τον τυφλόν Κώστα. Ένας από τα αδέρφια είχε ένα γαδούρι του οποίου η απόδοσις δεν ήταν ικανοποιητική και το οποίον είχε μια μικρή πληγή στο κάτω μέρος της κοιλιάς του. Κατά συμβουλήν του τυφλού αδελφου το ελαττωματικό γαδούρι πωλήθηκε στο "γαϊδουροπάζαρον" κοντά στην πύλη Κυρήνειας στη Λευκωσίαν. Σε ένα χρόνο, όταν αποφάσισαν ν' αγοράσουν νέον ζώνον το αγόρασαν από το πανηγύρι του Άι Αναστάση στην Περιστερωνοπηγήν της Μεσαορίας. Όταν το γαδούρι ήλθε στο χωριό και ο τυφλός Κώστας το περιποιήθη επρόσεξεν ότι αν και ήταν βαίλισμένο είχε την ίδιαν πληγήν στο ίδιον μέρος που είχεν το προηγούμενον που επωλήθη. Υποψιάστηκε ότι ήταν το ίδιο και διά να βεβαιωθεί πήρε το ζώον στον ποταμό για να το ποτίσει. Όταν το ζώνον ήπιεν νερόν το άφησεν ελεύθερο για να δει που θα πήγαινε. Το γαδούρι τότε μόνον του πήγεν στον σταύλον που ήταν συνηθισμένον παλαιότερα και έτσι επιβεβαίωσε την υποψίαν του τυφλού Κώστα ο οποίος βέβαια έκαμε τις σχετικές παρατηρήσεις στα αδέρφια του, γιατί αγόρασαν το ίδιον ζώον που τους σύστησε ναπαλλαγούν.

(γ) Ο τρίτος και νεώτερος επιστήμονας μας είναι ο Χρυσούλλης Νικόλα Χριστοφή. Αυτός είναι ο σημερινός διευθυντής ιατρός του ουρολογικού Τμήματος του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Είναι γιος του Νικόλα Χριστοφή από την Συρκανιάν και της Καλλούς κόρης του Γιαννακού Φελλά από την Χαρδακιώτισσαν. Το σπίτι της οικογένειας ήταν στην Χαρδακιώτισσαν στην μικρήν συνοικίαν στα βορειοανατολικά της ενορίας όπου ήταν τα σπίτια του Παπά Βασίλη, του Ττουουλή του Στρατουρά, του Χριστόδουλου Γρίβα, του Φραγκεσκή, του Γιαννάτζη Σαμουρή, του Ττουουλή Ττούμπα και βέβαια του Γιαννακού Φελλά.

Σπούδασε με υποτροφίαν στην Μόσχαν Ρωσίας ουρολογίαν και είχεν μετεκπαίδευσιν πάλιν με υποτροφίαν στην Ελλάδα στην ίδια ειδικότητα. Δυστυχώς ο πατέρας του είναι αγνοούμενος σήμερα αλλά είναι βέβαιον ότι δολοφονήθηκε από τα Τούρκικα στρατεύματα εισβολής το 1974 όταν κατέλαβαν την Κυθρέαν τον Αύγουστον του 1974.

Και τα τρία πιο πάνω εκλεκτά παιδιά της Κυθρέας διεκρίθησαν στην επίδοσιν των μαθήματων και το ήθος των εις το δημοτικόν του χωριού σύμφωνα με τον συνταξιούχον διδάσκαλον κ. Χρίστο Λογγίνου του οποίου και οι τρεις ήσαν μαθηταί του. Μάλιστα ο κ. Λογγίνος μου εκμυστηρεύθη ότι διά τον κ. Μηνάν έκαμε την σκέψιν ένεκεν της εξαιρετικής του επίδοσης να του δώσει απολυτήριον από την πέμπτην τάξιν του δημοτικού, αλλά ωριμότερη σκέψις απέκλεισε το τόλμημα από τον φόβον κυρώσεων. Και οι τρεις έφθασαν εις την σημερινή των ζηλευτήν θέσιν αφού και οι τρεις σπούδασαν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού με υποτροφίες και αυτό γιατί και οι τρεις προέρχονταν από πτωχές οικογένειες.

Κ. Γ. Χώπλος